

©2008

Przewodnik do Badań Wpisów Żydowskich w Aktach Metrykalnych w Polsce

Polskie archiwa zawierają przebogata kolekcję żydowskich akt metrykalnych, które zachowały się przez lata wojenne. Baza danych pod nazwą **Jewish Records Indexing – Poland** zajmuje się sporządzaniem spisów katalogowych (indeksowaniem) tych akt, a także i innych dokumentów. Ta wysoce ceniona baza danych stała się zasadniczym narzędziem w rękach badaczy historii rodzinnych oraz zrewolucjonizowała badania żydowskich akt metrykalnych z terenów Polski przed- i powojennej. Baza ta opiera się na trzech podstawowych źródłach informacji:

Mikrofilmy LDS Akt Metrykalnych w Polskich Archiwach Państwowych

Akta metrykalne z okresu od 1810 do 1865 roku (a czasami i z lat późniejszych) zostały zmikrofilmowane przez Mormonów, czyli członków Kościoła Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (zwanego Latter Day Saints lub skrótowo LDS) i udostępnione przez nich w Centrach Historii Rodzinnej LDS na całym świecie. Istnieje około 2,000 mikrofilmów, zawierających akta metrykalne Żydów z ponad 570 polskich miast i miasteczek. Te mikrofilmy stanowiły pierwsze źródło indeksów tworzonych przez JRI-Poland i nadal stanowią podstawę przeszukiwalnej bazy danych.

Prosto z Polskich Archiwów Państwowych

W lipcu 1997 roku, Jewish Records Indexing-Poland zawarło umowę z polskimi Archiwami Państwowymi (AP), w celu umożliwienia indeksowania żydowskich akt metrykalnych, będących w posiadaniu AP i dotychczas nie skopiowanych przez Mormonów (LDS). Są to głównie akta z lat 1865-1905.

W roku 2000 projekt JRI-Poland/Polskie Archiwa Państwowe został rozszerzony i obejmuje teraz spisy przeszło miliona metryk z 88 miast z byłej wschodniej części Galicji (obecnie część Ukrainy). Metryki te są przechowywane w tzw. AGAD, czyli w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie.

Dzięki dodaniu tych nowych wpisów, informacje o setkach tysięcy żydowskich danych metrykalnych z końca XIX i początku XX wieku są teraz łatwo dostępne poza Polską. Nie ma już potrzeby angażowania Archiwów Państwowych czy też prywatnych badaczy do wyszukiwania starych dokumentów.

Inne źródła

Wykonując swoją misję spisywania aktów metrykalnych o genealogicznej wartości, JRI-Poland dodaje dane z innych źródeł, jak spisy powszechnie, księgi mieszkańców, listy poborowych, dokumenty ze szkół i sądów.

Dodatkowo JRI-Poland korzysta ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie, a także dokumentów cmentarzy w Polsce, a także ogłoszeń urodzin, ślubów, zgonów i ogłoszeń sądowych w gazetach.

**4 miliony
akt metrykalnych
z 500 polskich
miast
zostało już
zindeksowanych**

Jak używać bazy danych JRI-Poland

Strony internetowe „Wasze Miasto” („Your Town”), udostępnione przez JRI-Poland, umożliwiają zorientowanie się, jakie akta z danego miasta są dostępne w Polskich Archiwach Państwowych, i czy były one mikrofilmowane przez LDS. Często jednak badacze historii rodziny nie są pewni, skąd pochodzą ich przodkowie. Wyszukując z przeszło miliona żydowskich akt metrykalnych pochodzących z tysiąca polskich miast i wsi, baza danych może szybko odnaleźć, gdzie

znajdują się urzędowe dokumenty na temat danej rodziny. Bazę można także przeszukiwać metodą *Daitch-Mokotoff Soundex*, który umożliwia odnalezienie podobnie brzmiących wpisów. Wyszukiwania można prowadzić na podstawie nazwisk, imion, miast lub kombinacji tych danych. Nie oznacza to niestety, że można otrzymać wszystkie metryki z danego miasta. Jednakże jeśli np. dane z małej osady są wymienione w aktach większego miasta, to wtedy badacz, przeszukując akta tego miasta, może odnaleźć akta z danej osady i ustalić w jakiej grupie aktów metrykalnych ta osada się znajduje. UWAGA: Chociaż większość przeszukiwań może być wykonana w zawężonym zasięgu geograficznym, niedawne dwa duże dodatki do bazy danych JRI-Poland: paszporty emigracyjne z lat 30tych oraz powojenne ogłoszenia sądowe w Monitorze Polskim wymagają, żeby badacz przeszukiwał całą bazę danych i nie ograniczał przeszukiwań do konkretnego rejonu geograficznego.

Baza danych JRI-Poland jest często pierwszym wielkim krokiem w poszukiwaniach genealogicznych. Pomimo faktu, że nie zawiera ona faktycznych akt metrykalnych, wyniki przeszukiwań pozwalają na identyfikację indeksu z nazwiskiem, numerem metryki i rokiem wpisu (ale niekoniecznie z datą zdarzenia opisanego aktem). Wyniki wyszukiwania podają także numer mikrofilmu LDS, który można zamówić i sprawdzić dany dokument w Bibliotece Historii Rodzinnej LDS.

W wypadku, kiedy metryki nie były mikrofilmowane przez Mormonów, na naszej stronie internetowej znajdują Państwo prosty formularz do zamówień metryk z Polskich Archiwów Państwowych.

Listy Nazwisk

Strona zawiera także Listy Nazwisk („Surname Lists”) pobrane z akt metrykalnych większości miast, w których takowe listy były sporządzone. Lista ta zawiera wszystkie nazwiska i ich pisane kombinacje, tak jak były zapisane przez prowadzącego rejestry akt cywilnych. Jest ona szczególnie pomocna dla tych badaczy, którzy nie pamiętają wszystkich nazwisk w ich drzewie genealogicznym. Daje ona też możliwość spostrzeżenia nietypowej pisowni nazwiska, które inaczej nie byłoby odnalezione przez wyszukiwanie podobnie brzmiącego nazwiska/miasta metodą *Daitch-Mokotoff Soundex*”.

Aby rozpocząć przeszukiwanie bazy danych kliknij na

PRZESZUKUJ BAZĘ czyli:

SEARCH THE DATABASE

Sprawdź JewishGen Family Finder www.jewishgen.org/jgff czy pojawił się nowy zapis nazwiska; do czego swoje nazwiska/miasta do JewishGen Family Finder. Sprawdź Shtetl CO-OP, czy pojawił się nowy zapis miasta. Nabyj rzeczywisty metryk/ wiadectwo, skopiuj albo zrób wycięcie i zapisz w nim informacje. Do czego to w nową informację do swojego drzewa genealogicznego.

- Zauważ, że numery Mikrofilmów LDS czy odnośniki do Polskich Archiwów Państwowych, są zamieszczone u do u wyników przeszukiwania.
- Zamów mikrofilm LDS w mormońskim Centrum Historii Rodzinnej. Kopie wpisów z mikrofilmów mogą być zamawiane w Bibliotece Historii Rodzinnej (Family History Library) w Salt Lake City <http://www.familysearch.org/Eng/Library/FHL/rameset_library.asp?PAGE=library_services.asp> lub w Beth Hatefutoth, The Nahum Goldmann Museum of the Jewish Diaspora w Tel Avivie. <www.bh.org.il/Genealogy/lidsbyname.aspx>

Obsługa Wyszukiwarki JRI-Poland

WYSZUKANIE DLA NAZWISKA TOBIAZ						
(uwaga: oryginalne wyniki przeszukiwania ukazują się na ekranie z nagłówkami po angielsku)						
Baza Danych LOMZABIR (Łomża - Okres Polski - Urodzenia)						
Gubernia: Łomża /Województwo: Białystok						
Nazwisko	Imię	Rok	Rodzaj	Akt	Imię Ojca	Imię Matki
TOBIAZ	Maryam	1884	B	30	Szolim Izraelowicz	Malka
TOBIAZ	Chiam	1886	B	21	Moszk Idzkowicz	Chia Ryfka
TOBIAZ	Josk	1886	B	11	Symon Davidowicz	Leja
Baza danych LOMZAMAR (Łomża - Okres Polski - Śluby)						
Gubernia: Łomża /Województwo: Białystok						
Nazwisko	Imię	Rok	Rodzaj	Akt	Imię Ojca	Imię Matki
TOBIAZ	Sora Ryfka	1832	M	6	Idzk Izraelowicz	Devorah
KATZ	Yitzhak	1832	M	6	Moszk Idzkowicz	Leja
Baza Danych LOMZADEA (Łomża Okres Polski Zgony)						
Gubernia: Łomża /Województwo: Białystok						
Nazwisko	Imię	Rok	Rodzaj	Akt	Imię Ojca	Imię Matki
TOBIAZ	Sora Ryfka	1832	D	60	Idzk Izraelowicz	Sora
TOBIAZ	Naftel	1834	D	25	Moszk Idzkowicz	Ryfka
TOBIAZ	Chackiel	1834	D	11	Symon Davidowicz	Sora Leja
Baza danych		Numer filmu LDS lub informacja kontaktowa				
LOMZABIR		1199530, 1199531, 1199532, 1618507				
LOMZAMAR		KLIKNIJ, ABY UZYSKA INSTRUKCJE				
LOMZADEA		KLIKNIJ, ABY UZYSKA INSTRUKCJE				

Budowa Bazy Danych JRI-Poland

Jak są sporządzane indeksy miejscowości na podstawie mikrofilmów LDS?

Akta sprzed 1868 roku spisane alfabetem łacińskim są przepisywane przez wolontariuszy w Shtetl CO-OP (zobacz poniżej). Natomiast wpisy pisane cyrylicą (z ksiąg z zaboru rosyjskiego po roku 1867) są transliterowane przez wolontariuszy oraz specjalistów sponsorowanych przez osoby prywatne i żydowskie grupy genealogiczne.

Polska Kongresowa – Archiwa Państwowe

Spisywanie jest przeprowadzane kolejno, jedno archiwum po drugim. Na początku wybrany zostaje wolontariusz na funkcję „Koordynatora Archiwum”. Koordynator wybiera „Liderów Miast” odpowiadających za zbieranie funduszy na prace nad danym miastem. JRI-Poland zamawia strony indeksowe dla wszystkich lat z danego archiwum, które nie zostały dotychczas zmikrofilmowane, a ekipa specjalistów JRI-Poland indeksuje wpisy z danego miasta. Akta metrykalne z okresu po roku 1867 w języku rosyjskim są przepisywane przez specjalny program komputerowy na litery łacińskie. Lista pojawiających się w danej miejscowości nazwiska jest umieszczana na stronie internetowej, a Liderzy Miast zaczynają zbierać fundusze dla danego projektu. Pełna lista akt metrykalnych jest dodawana do bazy danych po zebraniu pełnej kwoty wydanej na indeksowanie danego miasta.

Galicja – Archiwa Państwowe

Pod wieloma względami, akta metrykalne ze wschodniej Galicji różnią się od innych metryk indeksowanych przez JRI-Poland. Istnieje tylko kilka mikrofilmów sporządzonych przez Mormonów. Akta są stworzone w formacie tabelarycznym i rzadko posiadają strony indeksowe. Napisane są po polsku lub po niemiecku. Urzędnicy AGAD, pracujący poza normalnymi godzinami pracy, są zatrudnieni przez JRI-Poland do spisywania akt prosto na arkusz elektroniczny Excel, używając procedur i szablonów opracowanych przez JRI-Poland.

Prusy – Archiwa Państwowe

Wiele żydowskich dokumentów metrykalnych zostało utrwalonych na mikrofilmach, przede wszystkim te z lat 1812-1874. Ochotnicy ze Shtetl CO-OPs pracują nad niektórymi miastami, ale ciągle potrzeba wielu wolontariuszy (więcej w następnej części). Od 1874 roku, żydowskie śluby, urodzenia i zgony w byłych niemieckich miastach były spisywane w mieszanych rejestrach Standesamt. Obecnie istnieje ponad 2800 miejscowości z tego typu rejestrami, jednak nie wszystkie zawierają wpisy dotyczące Żydów. Wiele akt z lat 1874 – 1884/1888 zostało zmikrofilmowanych przez Mormonów (patrz następna część). Późniejsze akta są indeksowane przez pracowników archiwów, wynajętych przez JRI-Poland.

Inicjatywa JRI-Poland - Shtetl CO-OP - mikrofilmy LDS (Mormonów)

Shtetl CO-OPs to grupy ochotników zainteresowanych tym samym miastem lub rejonem. Wspólnie pracują i pokrywają koszty. Shtetl CO-OPs spisują skorowidze danego miasta/miast z mikrofilmu LDS do elektronicznego arkusza. Pliki są weryfikowane i następnie dodane to głównej bazy danych.

Grupy Shtetl CO-OP ściśle współpracują ze sobą w badaniach i dzielą się uzyskanymi informacjami. Podczas gdy miasta, których dane mieszczą się tylko na jednym lub dwóch mikrofilmach są z reguły spisywane przez jednego zaangażowanego wolontariusza, współpraca zespołowa jest wymagana w przypadku miast, które miały duży procent ludności żydowskiej. Wolontariusze często współdziałają w badaniach i czasami przy okazji odkrywają rodzinne więzy.

Zapraszamy do zapoznania się z aktualną listą grup Shtetl CO-OP i zgłoszenia się na ochotnika, aby kierować i uczestniczyć w grupie Shtetl CO-OP dla swojego miasta. Dostępne są już wskazówki dla nowopowstających grup Shtetl CO-OP.

Pomóż Budować Bazę Danych JRI - Poland

- Prowadź albo dołącz do grupy Shtetl CO-OP
- Pomóż zdobyć środki na indeksowanie akt/miast/mikrofilmów.
- Skopiuj i prześlij indeksy do użycia przez przyszłe grupy Shtetl CO-OP.
- Skontaktuj się z koordynatorką Shtetl CO-OPs, Hadassá Lipsius pod adresem: shtetlcoop@jri-poland.org.

Skarbnica dla badań genealogicznych, genetycznych i innych

Baza danych przeszukuje nazwiska w ramach danego miasta lub obszaru geograficznego. Z bazy tej korzystają nie tylko genealodzy i osoby, które straciły łączność z rodzinami w wyniku Holokaustu, ale także wiele innych osób. JRI-Poland jest uznane przez międzynarodowe stowarzyszenia medyczne i naukowe, ponieważ baza ta umożliwia naszkicowanie historii medycznych rodzin Żydów aszkenazyjskich (w szczególności tych ze zwiększonym ryzykiem chorób dziedzicznych). Historia JRI-Poland została opisana w wiosennym numerze Avotaynu (Vol. XVII, No.1) z roku 2001, 2 Międzynarodowym Przeglądzie Żydowskiej Genealogii (International Review of Jewish Genealogy), a także jest dostępna na naszym portalu.

Internetowa lista dyskusyjna JRI-Poland

Zapisz się na listę dyskusyjną JRI-Poland. Dziel się informacjami, bierz udział w dyskusjach o Polskich aktach metrykalnych, i otrzymuj komunikaty o aktualizacjach bazy danych i innych związanych z nimi sprawach. Aby się zapisać na tę listę, po prostu wypełnij formularz WebForm podłączony u dołgu strony JRI-Poland:

[<www.jri-poland.org>](http://www.jri-poland.org)

Jewish Records Indexing - Poland

Dyrektor Generalny

Stanley M. Diamond

executivedirector@jri-poland.org

Z-ca dyrektora i Koordynator transliteracji Shtetl CO-OP

Hadassah Lipsius

shtetlcoop@jri-poland.org

Kierownik bazy danych

Michael Tobias

databasemanager@jri-poland.org

Koordynator systemu zamówień JRI-Poland/PSA

Mark Halpern

PSA_Orders@jri-poland.org

Moderator listy dyskusyjnej

Judy Baston

moderator@jri-poland.org

Wspomóż finansowo JRI-Poland

Dotacje przyspiesz realizowanie wszystkich projektów indeksowania JRI-Poland. Dotacje prosimy posyłać na adres:

Jewish Records Indexing-Poland

Sheila Salo, Treasurer (Skarbnik)

5607 Greenleaf Road

Cheverly, MD 20785

donations@jri-poland.org

Twoje dotacje powinny wyszczególniać miasto, lub tytuł projektu, albo „general indexing” (tzn. ogólne indeksowanie).

Jewish Records Indexing – Poland Inc. to niezależna, wolna od podatków, organizacja działająca w oparciu o przepisy sekcji 501(c)(3) Kodeksu Podatkowego USA. Dotacje uprawniają do odpisów podatkowych w USA.
© JRI-7/2006

Krótki Przegląd Żydowskich Akt Metrykalnych z Ziem Polskich pod Zaborem Rosyjskim*

Lata	1808-1825	1826-1867	1868-1917	1918-1942
Rodzaj	Archiwa kościelne		Osobne rejestry żydowskie	
Język	polski		rosyjski	polski
Gdzie są Rejestry	Akta starsze niż 100 lat są umieszczone w oddziałach Polskich Archiwów Państwowych. Mormoni sfilmowali dużą ilość rejestrów, zwykle akta do około 1865r i czasami późniejsze (tylko niektóre miasta).**			Akta nowsze niż 100 lat są zwykle przechowywane w miejscowych oddziałach Urzędu Stanu Cywilnego.
Katalogowanie JRI-Poland	Ograniczone***	Grupy Shtetl CO-OP	Projekt Polskich Archiwów Państwowych	Niedostępne

* Tabela odnosi się tylko do aktów metrykalnych z miejscowości znajdujących się na terenach mających pewną autonomię pod zaborem rosyjskim zwanych Królestwem Polskim lub Polskimi Kongresami. Metryki z miejscowości, które są teraz częścią Polski (na przykład Bydgoszcz czy Galię, Prusów, Guberni Grodzieńskiej) mają inny format, język i obejmują inne okresy (zobacz tablicę poniżej). Dokładniejsza informacja zawarta jest w publikacji napisanej przez Warrenę Blatt pod tytułem "Vital Records in Poland – A Primer", Kielce-Radom SIG Journal, Tom 1, Numer 2, Strony 3-7. Mogą państwo także przeczytać InfoFile (plik informacyjny) zamieszczony w JewishGen i napisany również przez Warrenę Blatt, pod tytułem "Poland Vital Records".

Szczegółowa informacja o żydowskich aktach metrykalnych z miast polskich i wschodnioeuropejskich znajduje się na głównej stronie internetowej Routes to Roots, Inc. pani Miriam Weiner: www.rtfoundation.org/index.html

** Możliwe jest także w Mormonach (LDS) Odrodzenie Historii Rodzinnej na całym świecie. Prawie po owym okresie (LDS) kolekcja mikrofilmowa jest dostępna w żydowskim Centrum Genealogicznym im. Douglasa E. Goldmana w Beth Hatefutsoth - The Nahum Goldman Museum of the Jewish Diaspora w Tel Avivie. Lista dostępnych na mikrofilmach miast i rodzajów aktów metrykalnych może być znaleziona na internetowej stronie JRI-Poland.

*** Wskazanie żydowskich metryk z tego okresu zawiera wyłącznie imię ojca (a nie jego nazwisko).

Krótki Przegląd Żydowskich Aktów Metrykalnych ze Wschodniej Galicji (Akty AGAD)*

LATA	Do 1772	1772-1783	1784-1788	1789-1876	1877-1905	1906-1917	1918-1942
Galicja była częścią	Królestwa Polskiego	Cesarstwa Austriackiego					Rzeczpospolita polska
Obowiązek sporządzania	Nie ma aktów metrykalnych		Kościół katolicki	Gmina żydowska	Gmina żydowska w imieniu rzecznika polskiego albo austriackiego		
Język			łaciński	Zwyczajnie polski	Polski albo Niemiecki		Polski
Miejsce Rejestrów			Nie znaleziono w rejestrach katolickich	AGAD, Warszawa i/Albo Archiwa na Ukrainie/ we Lwowie	USC Warszawa i/Albo Archiwa na Ukrainie		
JRI-Poland Indexing				Tylko projekt AGAD - Archiwa Państwowe. Lwów nie jest dostępny.	Nie dostępne do indeksowania		
Dostępne w Polsce				Wskazanie aktów dostępnych. Początek - 1877 r.	Akta młodsze niż 100 lat są utrzymywane w Warszawskim Urzędzie Stanu Cywilnego		
aby rozstrzygnąć, czy akta istnieją i gdzie się znajdują				Korzystaj z archiwalnej bazy danych Miriam Weiner Routes to Roots Foundation, Inc. http://www.rtfoundation.org			
aby sprawdzić dostępność z Archiwów AGAD i status spisywania				Korzystaj z raportu statusu projektu JRI-Poland AGAD http://www.jri-poland.org/agadtowns.html			

* Ta tablica odnosi się do żydowskich aktów metrykalnych z żyjących miast polskich we wschodniej części Galicji (teraz na Ukrainie) dostępnych w Archiwum Głównym Akt Dawnych (AGAD) w Warszawie. Wschodnia Galicja to tzw. tereny zabużańskie. Akta metrykalne z polskich miast, które były kiedyś częścią zachodniej Galicji (na zachód od rzeki Bug) są przechowywane w regionalnych oddziałach polskich Archiwów Państwowych w danym rejonie.